

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

Αειφόρος Ανάπτυξη Λιγότερο Αναπτυγμένων Περιοχών με την Δημιουργία Νέων Τουριστικών Πόρων και Προϊόντων μέσω Ανάλυσης, Τεκμηρίωσης, Μοντελοποίησης, Διαχείρισης και Διατήρησης Πολιτιστικού Αποθέματος με χρήση Εφαρμογών ΤΠΕ (ΑΕΙ) (Τ2ΕΔΚ-01278)

13 Δεκεμβρίου 2023

Η σημασία για τις τοπικές κοινωνίες και την οικονομία του προγράμματος ΑΕΙ για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη απομονωμένων περιοχών της Ελλάδας

Τη σημασία που έχουν για τις τοπικές κοινωνίες, την οικονομία και τον τουρισμό οι αναπτυξιακές προτάσεις που προέκυψαν μέσα από το πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών της Ελλάδας με την Δημιουργία Νέων Τουριστικών Πόρων και Προϊόντων μέσω Ανάλυσης, Τεκμηρίωσης, Μοντελοποίησης, Διαχείρισης και Διατήρησης Πολιτιστικού Αποθέματος με χρήση Εφαρμογών των Τεχνολογιών της Πληροφορικής», γνωστό με το αρτικόλεξο ΑΕΙ, επισήμαναν οι συμμετέχοντες στην Ημερίδα που διοργανώθηκε με αφορμή την επικείμενη ολοκλήρωση του προγράμματος στο Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας.

Ανάγκη η βιώσιμη ανάπτυξη στον Τουρισμό

Η υφυπουργός Τουρισμού κ. Έλενα Ράππη τόνισε την ανάγκη για βιώσιμη ανάπτυξη στον τουρισμό, σημειώνοντας ότι «ασφαλώς πρέπει να προστατέψουμε το περιβάλλον από την κατακόρυφη αύξηση της οικονομικής λειτουργίας του τουριστικούς μήνες, αλλά ταυτόχρονα πρέπει να προστατεύσουμε τη λειτουργία της τοπικής κοινωνίας και η εξίσωση να καταλήγει σε ένα αυξανόμενο οικονομικό αποτέλεσμα». «Η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να πρωτοπορήσει σε βιώσιμες πρωτοβουλίες» σημείωσε η κ. Ράππη και αναφέρθηκε στο παράδειγμα της Τήλου που είναι το πρώτο νησί παγκοσμίως και πρώτος δήμος πιστοποιημένος για μηδενικά απόβλητα, ενώ ανέλυσε τη σημασία της πρωτοβουλίας «Ελληνικό πρωινό» για τον τουρισμό της χώρας.

Στη συνέχεια υπογράμμισε ότι πρώτος στόχος στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής για τον τουρισμό είναι η προώθηση της βιωσιμότητας των προορισμών με συγκεκριμένες παρεμβάσεις που θα συμβάλλουν στην επέκταση της τουριστικής δραστηριότητας όλο τον χρόνο. Αναφέρθηκε σε συγκεκριμένα έργα που προωθούνται όπως είναι: η ίδρυση οργανισμών διαχείρισης και προβολής προορισμών, οι ειδικές μορφές τουρισμού, η

βιώσιμη χρήση για την προστασία των υδάτινων πόρων, η προώθηση νέων εργαλείων για τουριστική παρακολούθηση βιώσιμης ανάπτυξης τουρισμού. Η Υφυπουργός ανέφερε επίσης ότι στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έχουν ενταχθεί έργα 387 εκατ. ευρώ που αφορούν, μεταξύ άλλων, την αναβάθμιση υποδομών, την τουριστική εκπαίδευση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό των υπηρεσιών του Υπουργείου Τουρισμού. Υπογράμμισε ιδιαίτερα, το πρόγραμμα τουριστικής εκπαίδευσης «Φιλοξενία» που απευθύνεται σε μαθητές Δημοτικού. «Για εμάς η βιωσιμότητα είναι εν τέλει υποχρέωσή μας» σημείωσε η κ. Ράπτη.

Συνέργειες και συνεργασίες

Απευθυνόμενος στην Ημερίδα με γραπτό χαιρετισμό, ο Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας κ. Γιώργος Στασινός έκανε λόγο για ένα πρόγραμμα – υπόδειγμα εφαρμογής της έρευνας για την ανάπτυξη με αποτύπωμα στην κοινωνία και την οικονομία. «Το ΑΕΙ υλοποιείται ήδη σε μεγάλη κλίμακα και με μεγάλη συνέργεια θεματικών κυβερνητικών πολιτικών που εξελίσσονται ταυτόχρονα με το ερευνητικό πρόγραμμα όπως με το περιβάλλον, την ενέργεια, τον πολιτισμό, τον τουρισμό και τις μεταφορές, έτσι ώστε εν τέλει να διαμορφώσουν ένα αξιοσημείωτο πλαίσιο εφαρμογών» σημείωσε.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στο ζήτημα της βιοασφάλειας που είχε συζητηθεί με τον πρόεδρο του ΞΕΕ και την πρώτη διερεύνηση δυνατοτήτων ελέγχου βιοασφάλειας στα ξενοδοχεία. «Επειδή ο τεχνικός κόσμος διαθέτει την τεχνογνωσία, αποτελεί ένα ανοιχτό θέμα που θα θέλαμε να συζητήσουμε και αποτελεί ένα πεδίο συμπράξεων» πρόσθεσε ο κ. Στασινός.

Κλείνοντας την τοποθέτησή του υπογράμμισε το ζήτημα του χρόνου και της ταχείας υλοποίησης έργων και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. «Στοίχημα του ΤΕΕ είναι να είμαστε ο πιο αποτελεσματικός φορέας απορρόφησης κονδυλίων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας γιατί αλλιώς δεν γίνεται να πάμε μπροστά. Οι μηχανικοί βρίσκονται στο επίκεντρο των αλλαγών για την ανθεκτικότητα και είναι στη διάθεση των φορέων τουρισμού» τόνισε.

Στον χαιρετισμό του ο Πρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδας Αλέξανδρος Βασιλικός, στάθηκε ιδιαίτερα στις συνεργασίες χαρακτηρίζοντάς τις καταλύτη για τη μετάβαση από τα λόγια στα έργα. Επισήμανε ότι το 70% του τουριστικού τζίρου γίνεται σε 100 μέρες και πάνω από το 82% του τουριστικού τζίρου σημειώνεται σε πέντε από τις 13 Περιφέρειες της χώρας. «Σίγουρα μπορούμε να κάνουμε πολλά περισσότερα για να δώσουμε τα κατάλληλα εργαλεία και για το γεωγραφικό κομμάτι και για το χρονικό» τόνισε και πρόσθεσε ότι συνεργασίες όπως το πρόγραμμα ΑΕΙ είναι απαραίτητες για περιοχές που δεν έχουν πολλές εναλλακτικές ανάπτυξης.

ΑΕΙ: καινοτόμο σχέδιο με προτάσεις εφαρμογής στην πράξη

Από την πλευρά της η κ. Κωνσταντίνα Σβύνου, Πρόεδρος του ΙΤΕΠ μίλησε για ένα σημαντικό project που ολοκληρώνεται σε μία τουριστική Ελλάδα πολλών ταχυτήτων. «Θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη αυτά τα διαμάντια που έχουμε και μπορούμε να αναδείξουμε στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης» επισήμανε και εξέφρασε την ελπίδα το πρόγραμμα και οι

προτάσεις του σχεδίου να εφαρμοστούν στην πράξη. Μάλιστα, επισήμανε ότι «θέλουμε να δούμε και άλλους πολλούς προορισμούς να εντάσσονται στο μοντέλο ανάπτυξης με βάση την αειφορία».

Χαιρετίζοντας την εκδήλωση, ο Καθηγητής, Μέλος Συμβουλίου Διοίκησης ΕΜΠ, Ευάγγελος Σαπουντζάκης, έκανε λόγο για ένα για ένα καινοτόμο σχέδιο αειφόρου ανάπτυξης με διεθνή αναγνώριση, ζωτικής σημασίας για την ελληνική περιφέρεια και περιοχές που έχουν ανάγκη να μείνουν ζωντανές.

Με έξυπνο σχεδιασμό και μικρό κόστος, μπορούμε να προχωρήσουμε σε νέα τουριστικά προϊόντα

Ακολουθώντας η Ομ. Καθ. ΕΜΠ, Μέλος ΔΕ ΤΕΕ, Επιστημονικά Υπεύθυνη του Προγράμματος ΑΕΙ Αντωνία Μοροπούλου προχώρησε στην παρουσίαση με θέμα: «Ο ρόλος του τουρισμού στην αειφόρο ανάπτυξη στα πλαίσια της κυκλικής οικονομίας: Το πρόγραμμα ΑΕΙ: οι προκλήσεις υλοποίησης του.».

Υπογράμμισε το μεγάλο φάσμα ειδικοτήτων που εργάστηκαν στο πρόγραμμα το οποίο είχε πιλοτική εφαρμογή στην Κεντρική και Βόρεια Εύβοια, την Αιτωλοακαρνανία, την Ανατολική Μάνη, τη Χίο, τη Χάλκη, τη Σύμη, το Καστελόριζο και την Κάσο. Κοινό χαρακτηριστικό όλων των περιοχών, σύμφωνα με την κ. Μοροπούλου είναι η απομόνωση. Μία απομόνωση την οποία, όπως υπογράμμισε, μπορεί να σπάσει η προσέλκυση εξωτερικών οικονομιών και αυτή είναι η μεγάλη σημασία του τουρισμού.

«Την εποχή της κλιματικής κρίσης αυτό μπορεί να γίνει με την έννοια της κυκλικής οικονομίας» πρόσθεσε.

«Με μοχλό έναν έξυπνο σχεδιασμό, με μικρό κόστος, μπορούμε να προχωρήσουμε σε νέα τουριστικά προϊόντα που θα προσελκύσουν εξωτερικούς πόρους και θα κάνουν εφικτή και υλοποιήσιμη την αειφόρο ανάπτυξη που τη συζητάμε 40 χρόνια στους διεθνείς οργανισμούς, αλλά σήμερα υλοποιείται» παρατήρησε η κ. Μοροπούλου.

Μεταξύ των αναπτυξιακών προτάσεων που ανέδειξε το πρόγραμμα ΑΕΙ είναι οι πολιτιστικές και περιβαλλοντικές διαδρομές, ιστορικές διαδρομές και διαδρομές άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς που δεν είχαν έως σήμερα συνολικό σχεδιασμό. Επίσης προτάσεις για τον αγροτουρισμό, τη γαστρονομία και τον πρωτογενή τομέα που συνδέονται με αναπόσπαστο τρόπο με όλες τις δραστηριότητες τουρισμού.

Οι προτάσεις ΑΕΙ περιλαμβάνουν επίσης συμπληρώσεις και εκσυγχρονισμό του οδικού δικτύου και των τουριστικών υποδομών όπως τα λιμάνια, με έμφαση στις μαρίνες και τα αεροδρόμια. Επιπλέον, οι προτάσεις αφορούν απαραίτητες υποδομές και έργα προστασίας περιβάλλοντος, ενώ σημειώθηκε ότι η πρωτοβουλία GR ECO Island μπορεί να αποτελέσει το μέσο για την υλοποίηση.

Επίσης, όπως επισήμανε η κ. Μοροπούλου, «ο σχεδιασμός αυτός μπορεί να εξασφαλιστεί μέσω των Ειδικών και Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων» που τώρα εξελίσσονται καθώς και με τη διεθνοποίηση του προγράμματος ΑΕΙ το οποίο ήδη συζητείται.

Καταλήγοντας, υπογράμμισε ότι όλος ο σχεδιασμός έγινε με τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και πρόσθεσε ότι «μπορούμε να συζητήσουμε τη συνέχιση του προγράμματος ΑΕΙ μέσα από τις γραμμές του ΕΣΠΑ και του Ταμείου

Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας στον τομέα αρμοδιότητας του Υπουργείου Τουρισμού».

Ο Τουρισμός είναι υπόθεση όλων

Ακολούθως, ο Καθ. Παντείου Πανεπιστημίου, Γενικός Διευθυντής και Επικεφαλής ΙΤΕΠ ως εταίρος του προγράμματος ΑΕΙ Γιώργος Πετράκος, αναφέρθηκε στα «Ζητήματα τουριστικής ανάπτυξης των περιοχών μελέτης του ΑΕΙ». Σύμφωνα με τον κ. Πετράκο υπάρχει ώριμη και καινοτόμα τεχνολογία, καθώς και ολοκληρωμένη πρόταση με περιθώριο εφαρμογής και σε άλλες περιοχές. Ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας & Καινοτομίας, Καθ. ΠαΠει, κ. Αθανάσιος Κυριαζής, απέστειλε μήνυμα για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος καθώς δεν παραβρέθηκε λόγω έκτακτης υποχρέωσης.

Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος της Επιτροπής των Περιφερειών της Βουλής των Ελλήνων και βουλευτής Δωδεκανήσου της ΝΔ Εμμανουήλ Κόνσολας, συμφώνησε με την κεντρική γραμμή ότι ο τουρισμός είναι υπόθεση όλων, άποψη που όπως είπε πρέπει να ενστερνιστούμε. Δήλωσε απόλυτα κοινωνός της προσπάθειας που έγινε με το πρόγραμμα ΑΕΙ. Υπενθύμισε την ευρύτατη συμφωνία όλων των εκπροσώπων των πολιτικών φορέων στη Βουλή, για τη σημασία του προγράμματος. «Οι πολιτικοί δεν τα γνωρίζουν όλα και η πολιτική πρέπει να ακολουθεί τεκμήρια που παράγονται από Ινστιτούτα όπως το ΙΤΕΠ» υπογράμμισε.

Στάθηκε ιδιαίτερα στον ρόλο των πανεπιστημίων τα οποία όπως ανέφερε πρέπει να έχουν κυρίαρχο ρόλο στη διαμόρφωση ενιαίας στρατηγικής και πρέπει «τα πανεπιστήμια να μετατραπούν σε αναπτυξιακό βραχίονα κάθε περιοχής της χώρας».

Από την πλευρά του ο κ. Αντώνης Γιαννικουρής, τ. Πρόεδρος ΤΕΕ Δωδεκανήσου έκανε λόγο για μία μεγάλη πρόκληση και καλή ευκαιρία για να βγουν οι μικροί τόποι μπροστά. Μίλησε για την εμβληματικότητα των συγκεκριμένων νησιών όπου η ανάπτυξη θα παίξει καθοριστικό ρόλο για την τοπική οικονομία και την εθνική. «Ο στρατηγικός σχεδιασμός ενώνει, αποτελεί πεδίο σύγκλισης και συνεννόησης. Εύχομαι όλες οι προτάσεις και το σχέδιο να υιοθετηθούν από την τοπική αυτοδιοίκηση. Έχει σημασία να γίνει πράξη» ανέφερε κλείνοντας.

Ο καθηγητής κ. Νίκος Καμπανής από το ΙΤΕ Κρήτης υπογράμμισε την ανάγκη ανάπτυξης της ανθεκτικότητας του σχεδιασμού και τη δημιουργία νέων προϊόντων για την ενίσχυση του τουρισμού.

Ο εταίρος του προγράμματος και εκπρόσωπος της εταιρείας Telesto Δημήτρης Δρακούλης υπογράμμισε την σημασία της ψηφιακής μετάβασης στις παραμελημένες περιοχές, καθώς εκεί θα δοθεί πραγματικό μεγάλο impact και θα απογειωθούν οι δυνατότητες που έχουν πλατφόρμες όπως αυτές του προγράμματος ΑΕΙ.

Ακολούθησε συζήτηση και παρεμβάσεις από τους συμμετέχοντες. Η Αρχιτέκτων Πολεοδόμος Κοινωνιολόγος Μαργαρίτα Καραβασίλη – Χόνδρου, εκ μέρους του Ecocity, έδωσε έμφαση στα μνημεία νεότερης πολιτιστικής κληρονομιάς και πώς μπορούν να γίνουν σημεία έλξης και στην τουριστική διαδρομή, φέρνοντας ως παράδειγμα τα ναυάγια. Επίσης από το Ecocity η

Χριστιάνα Πειρασμακή, υπογράμμισε την ανάγκη αποδοχής του σχεδιασμού από την τοπική κοινωνία.

Η Πρόεδρος Οινοποιών Αιγαίου Μαίρη Τριανταφυλλοπούλου μίλησε για την ανάγκη σύνδεσης του οινικού τουρισμού καθώς το κρασί συνδέεται με τον τουρισμό σε μεγάλο βαθμό, ενώ η Λαμπρινή Καρανάσιου-Ζούλοβιτς, Πρόεδρος Ένωσης Ξενοδόχων Αθηνών, Αττικής και Αργοσαρωνικού δήλωσε ότι θα χαρεί αν επεκταθεί κάποια στιγμή το πρόγραμμα ΑΕΙ και σε ένα κομμάτι της Αττικής που δεν απολαμβάνει την αναγνωρισιμότητα της Πλάκας και της περιοχής γύρω από το Σύνταγμα. Η Αντιπρόεδρος του ΞΕΕ και Πρόεδρος Ξενοδόχων Ζακύνθου αναφέρθηκε στο παράδειγμα του νησιού. Κλείνοντας την ημερίδα ο Πρόεδρος του ΞΕΕ κ. Βασιλικός υπογράμμισε ότι η πολιτική και κομματική αποδοχή από όλο το κοινοβουλευτικό φάσμα για τέτοιες δράσεις ήταν το πιο ελπιδοφόρο μήνυμα που σημειώθηκε στην ημερίδα, ενώ δήλωσε ότι αναμένει τα επόμενα βήματα.

 Αειφόρος Ανάπτυξη Λιγότερο Αναπτυγμένων Περιοχών με την Δημιουργία Νέων Τουριστικών Πόρων και Προϊόντων μέσω Ανάλυσης, Τεκμηρίωσης, Μοντελοποίησης, Διαχείρισης και Διατήρησης Πολιτιστικού Αποθέματος με χρήση Εφαρμογών ΤΠΕ (ΑΕΙ) (Τ2ΕΔΚ-01278)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Επιχειρηματικό και Επενδυτικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΕΠΛΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης